

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 54/23

Luksemburgā, 2023. gada 30. martā

Tiesas spriedums lietā C-34/21 | *Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer*

Valsts skolu izglītības mācību nodarbību tiešraidei videokonferences veidā ir piemērojama VDAR

Ar diviem 2020. gadā pieņemtiem aktiem Hesenes federālās zemes izglītības un kultūras ministrs (Vācija) ir noteicis skolu izglītības tiesisko un organizatorisko regulējumu Covid-19 pandēmijas laikā, citastarp paredzot iespēju skolēniem, kuri nevar apmeklēt mācības klātienē, piedalīties mācību nodarbībās tiešsaistē videokonferences veidā. Lai aizsargātu skolēnu tiesības attiecībā uz personas datu aizsardzību, tika noteikts, ka pieslēgšanās videokonferenču pakalpojumam ir atļauta tikai ar pašu skolēnu vai, ja viņi ir nepilngadīgi, to vecāku piekrišanu. Savukārt attiecīgo skolotāju piekrišana dalībai šajā pakalpojumā netika paredzēta.

Sūdzoties par to, ka valsts tiesiskajā regulējumā paredzētā mācību nodarbību tiešraide videokonferences veidā nebija pakārtota nosacījumam par attiecīgo skolotāju piekrišanu, Hesenes Izglītības un kultūras ministrijas Mācībspēku personāla galvenā komiteja cēla prasību pret ministru, kas atbildīgs par šiem jautājumiem. Šis ministrs apgalvoja, ka personas datu apstrāde, ko veido mācību nodarbību tiešraide videokonferences veidā, esot regulēta valsts tiesiskajā regulējumā, tāpēc šo apstrādi varot veikt bez vajadzības lūgt attiecīgo skolotāju piekrišanu.

Lietu izskatošā administratīvā tiesa norādīja, ka atbilstoši Hesenes federālās zemes likumdevēja gribai valsts tiesiskais regulējums, uz kā pamata ir veikta skolotāju personas datu apstrāde, ir kvalificējams par “konkrētākiem noteikumiem”, kurus dalībvalstis saskaņā ar Vispārīgās datu aizsardzības regulas ¹ 88. panta 1. punktu var paredzēt, lai nodrošinātu darbinieku tiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz viņu personas datu apstrādi saistībā ar nodarbinātību ². Tomēr šai tiesai radās šaubas par šā tiesiskā regulējuma atbilstību VDAR 88. panta 2. punktā izvirzītajiem nosacījumiem ³. Tāpēc tā vērsās Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Šajā spriedumā Tiesa nospriež, ka valsts tiesiskais regulējums nav uzskatāms par “konkrētāku noteikumu” VDAR 88. panta 1. punkta izpratnē gadījumā, ja tas neatbilst šā panta 2. punktā izvirzītajiem nosacījumiem. Tiesa arī precizē, ka valsts tiesību normas – kas pieņemtas, lai nodrošinātu darbinieku tiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz viņu personas datu apstrādi saistībā ar nodarbinātību, – ir jāatstāj bez piemērošanas, ja šīs normas neatbilst VDAR 88. panta 1. un 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem, izņemot gadījumu, ja attiecīgās

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “VDAR”).

² VDAR 88. panta 1. punkts kā atvērtāklauzula noteic, ka dalībvalstis drīkst tiesību aktos vai koplīgumos paredzēt konkrētākus noteikumus, lai nodrošinātu tiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz darbinieku personas datu apstrādi saistībā ar nodarbinātību, tostarp darba līguma izpildes, darba vadības, plānošanas un organizēšanas nolūkos.

³ VDAR 88. panta 2. punkts noteic, ka minētie noteikumi ietver piemērotus un konkrētus pasākumus, lai aizsargātu datu subjekta cilvēka cieņu, legītimās intereses un pamattiesības, jo īpaši attiecībā uz apstrādes pārredzamību, personas datu nosūtīšanu un uzraudzības sistēmām darba vietā.

tiesību normas veido minētajā regulā noteiktajām prasībām atbilstošu kādā citā VDAR pantā paredzētu ⁴ apstrādes juridisko pamatu.

Tiesas vērtējums

Vispirms Tiesa konstatē, ka **tāda skolotāju personas datu apstrāde, kas veikta saistībā ar viņu pasniegto valsts izglītības mācību nodarbību tiešraidi videokonferences veidā, ietilpst VDAR materiālajā piemērošanas jomā.**

Pēc tam tā precizē, ka šī darbinieku vai ierēdņu statusā Hesenes federālās zemes civildienestā strādājošo skolotāju personas datu apstrāde ietilpst VDAR 88. panta – kurš regulē darbinieku personas datu apstrādi saistībā ar nodarbinātību – piemērošanas jomā *ratione personae*.

Pirmām kārtām Tiesa pievēršas jautājumam, vai “konkrētākam noteikumam” VDAR 88. panta 1. punkta izpratnē ir jāatbilst šā panta 2. punktā izvirzītajiem nosacījumiem. Tiesa uzskata, ka no vārda “konkrētāks” izmantošanas VDAR 88. panta 1. punkta formulējumā izriet, ka šajā tiesību normā minētajiem noteikumiem jābūt apveltītiem ar regulētajai jomai specifisku un no šīs regulas vispārīgajiem noteikumiem atšķirīgu normatīvo saturu. No VDAR 88. panta formulējuma arī izriet, ka šā panta 2. punktā ir noteikts ietvars rīcības brīvībai, ko bauda dalībvalstis, kuras vēlas pieņemt “konkrētākus noteikumus” saskaņā ar šā panta 1. punktu. Tādējādi Tiesa uzskata, pirmkārt, ka šie noteikumi nedrīkst būt tādi, kas vai nu tikai atkārtoti šīs regulas normas, kurās ir paredzēti personas datu apstrādes likumīguma nosacījumi un šīs apstrādes principi ⁵, vai arī vienīgi atsaucas uz šiem nosacījumiem un principiem. Šiem noteikumiem jābūt vērstiem uz darbinieku tiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz viņu personas datu apstrādi, un tajos jāietver piemēroti un konkrēti pasākumi, lai aizsargātu datu subjektu cilvēka cieņu, leģitīmās intereses un pamattiesības. Otrkārt, īpaša uzmanība jāpievērš apstrādes pārredzamībai, personas datu nosūtīšanai uzņēmumu grupas vai uzņēmējiesabiedrību grupas, kas iesaistīta kopīgā saimnieciskā darbībā, ietvaros, kā arī uzraudzības sistēmām darba vietā. Līdz ar to, lai tiesību norma būtu kvalificējama par “konkrētāku noteikumu” VDAR 88. panta 1. punkta izpratnē, tai jāatbilst šā panta 2. punktā izvirzītajiem nosacījumiem.

Otrām kārtām Tiesa precizē, kādas sekas izriet no konstatējuma par attiecīgo valsts tiesību normu neatbilstību VDAR 88. panta 1. un 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem.

Tādējādi Tiesa atgādina, ka iesniedzējtiesai, kurai vienīgajai ir kompetence interpretēt valsts tiesības, ir jāizvērtē, vai aplūkotās valsts tiesību normas atbilst VDAR 88. pantā paredzētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem. Tomēr Tiesa norāda, ka šīs valsts tiesību normas, kas darbinieku personas datu apstrādi pakārto nosacījumam, ka šāda apstrāde ir nepieciešama noteiktiem ar darba attiecību īstenošanu saistītiem nolūkiem, šķiet atkārtojam VDAR ⁶ jau noteikto vispārīgo apstrādes likumīguma nosacījumu, nepapildinot to ar kādu konkrētāku noteikumu VDAR 88. panta 1. punkta izpratnē. Ja iesniedzējtiesa secinātu, ka šīs valsts tiesību normas neatbilst VDAR 88. pantā paredzētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem, tai šīs normas principā būtu jāatstāj bez piemērošanas. Proti, atbilstoši Savienības tiesību pārākuma principam apstākļos, kad nav konkrētāku noteikumu, kas atbilstu VDAR 88. pantā paredzētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem, personas datu apstrādei saistībā ar nodarbinātību gan privātajā, gan publiskajā sektorā ir tieši piemērojamas šīs regulas normas.

Šajā ziņā Tiesa norāda, ka tādai personas datu apstrādei kā šajā lietā aplūkotā var būt piemērojamas citas VDAR normas ⁷, saskaņā ar kurām personas datu apstrāde ir likumīga, ja tā ir vajadzīga attiecīgi, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras, vai lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu. Attiecībā uz šīm abām likumības hipotēzēm VDAR ⁸, pirmkārt, noteic, ka apstrādei jābūt pamatotai ar Savienības tiesību aktiem vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami pārzinim, un, otrkārt, piebilst, ka apstrādes nolūkam jābūt noteiktam minētajā juridiskajā pamatā vai vajadzīgam, lai izpildītu uzdevumu,

⁴ VDAR 6. panta 3. punkts.

⁵ Tie ir izklāstīti attiecīgi VDAR 6. un 5. pantā.

⁶ VDAR 6. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā.

⁷ VDAR 6. panta 1. punkta pirmās daļas c) un e) apakšpunkts.

⁸ VDAR 6. panta 3. punkts.

ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras.

Tāpēc, ja iesniedzējtiesa konstatē, ka valsts tiesību normas par personas datu apstrādi saistībā ar nodarbinātību neatbilst VDAR 88. panta 1. un 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem, tai vēl jāpārbauda, vai šīs normas veido šajā regulā paredzētajām prasībām atbilstošu juridisko pamatu, kas minēts kādā citā VDAR pantā⁹. Ja tas tā ir, valsts tiesību normas nav jāatstāj bez piemērošanas.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona preseī: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) (+32) 2 2964106.

Palieciēt ar mums!

⁹ VDAR 6. panta 3. punktā, lasot to kopsakarā ar tās 45. apsvērumu.